

Pohjois-Savon maakuntavaltuuston puheenjohtaja Kari Rajamäki Helsingissä 11.2.2016
(Maa- ja metsätalousvaliokunnan jäsen 1983-2003, 2007-2015)
METSÄTEOLLISUUS KANSALLINEN ASIA JA KASVUSYKÄYS

Paperin, kartongin ja sellun tuotanto sekä puupohjaisten raaka-aineiden teollisen mittaluokan kysyntä sähkön- ja lämmöntuotannossa ja puhumattakaan biomassan käytöstä mm. lääketutkimuksen alueella herättävät näkemään, että metsäteollisuuden auringonlaskun puheet on unohdettava.

Kyse on kannattavasta ja laajenevasta liiketoiminnasta, Suomen viennin ja talouden selkärangasta. Metsäteollisuuden avulla koko maa voidaan pitää asuttuna. Se luo edellytykset logistisesti maan kattavalle satama-, maantie- ja rautatieverkostolle.

Toimiva metsäteollisuus luo, kuten Metsä Fibren hanke osoittaa, myös sivuvirtojen hyödyntämistä ja vauhdittaa nestemäisten polttoaineiden tuotantoa niin lämmitys - kuin liikennekäytössäkin. Kotimaisen uusiutuvan energiatuotannon parhaita myllyjä ovat nykyaikaiset sellutehtaat, jotka tuottavat lähes 2.5 kertaisesti oman käyttönsä lisäksi energiaa.

Nyt vihdoinkin on oltava selvää kansallista tahtoa, ettei Kemijärven tuhon tai Varkauden vaaran vuosien kaltaisia tapahtumia lasketa etenemään lyhytnäköisellä kvarttaali -ajattelulla. Stora-Enson ollessa merkittävä itä-suomalainen toimija on valtion yhdessä Kansaneläkelaitoksen kanssa 35.2 %:n ääniosuudella varmistettava pitkäjänteinen kehittäminen ja osaamisen turvaaminen.

Kotimaisen puun ja muun biomassatuotannon tutkimusta on edistettävä ja rahoitusvälineet kehitettävä sellaisiksi, että ne mahdollistavat jopa kymmenen vuoden tutkimuksen ja sen myötä innovaatioiden kaupallistamisen. Yksi myydyimmistä syöpälääkkeistä maailmanlaajuisesti on peräisin marjakuusen neulasista. Backmanin vetämän ”Katse pohjoiseen”-työryhmän pohjalta esitetty Varkauden pilottilaitos olisi tärkeä askel tässä työssä. Mutta se ei onnistu, jos metsäteollisuus ei tiivistä yhteistyötä Itä-Suomen yliopiston kanssa.

Metsäteollisuuden toimintaedellytyksistä on pidettävä vahvasti kiinni. Monien meitä vahvempien maiden toiminnan lähtökohtana on kansallinen etu. Miten on meidän laitamme ?

Rikkidirektiivissä petti ennakoiva edunvalvonta. Eduskunnan taholta on jouduttu huomauttamaan ministeriöiden rajat ylittävän ennakoivan tehokkaamman edunvalvonnan tarpeesta myös EU:n metsästrategioiden valmistelussa. Kansallisen metsäpolitiikan toteuttaminen tulee turvata olosuhteidemme pohjalta.

Vahvaa vaikuttamista EU:ssa tarvitaan myös liikennepoliittisessa valmistelussa TEN-T asetuksen suhteen. Nykyinen TEN-T-verkko on liian harva eikä kata Suomea esim. Itä-Suomen ja arktisten alueiden yhteyksien puuttuessa. Eduskunta on puoltanut VT 5:n lisäämistä. Samoin on huolehdittava, että ESIR:n avustusten jaossa suunnitellun Savon metsäteollisuuden investoinnin rahoitus turvataan.

Kansallinen voimavaramme on poliittisten päättäjien, valtionhallinnon ja yritysjohtajien toimiva yhteistyö suomalaisen hyvinvoinnin turvaamiseksi. Metsäteollisuuden kilpailukyvystä huolehtiminen on kansallinen asia.

Energiasektorin ja puun lisäjalostuksen kannalta keskeistä on raaka-aineen saatavuus ja hinta. Suomen metsien kasvulla voidaan kattaa runsaan 20 miljoonan kuution lisätarve. Entinen metsäpoliittinen asento ei kuitenkaan tähän riitä. Tarvitaan selkeitä toimia puun tarjonnan lisäämiseksi ja kuljetusinfra vahvistamiseksi. Kun vuoden 2011 hallitusohjelman mukaisesti eduskunnalle valmisteltiin ensimmäinen metsäpoliittinen selonteko, sitä ei valitettavasti tehty parlamentaarisesti ja se jätti liian vähälle huomiolle puuhuollon ja raaka-aineen saatavuuden. Tarvitaan veromalleja, jotka kannustavat myymään metsää sekä hoitamaan sitä. Pinta-

alaverotuksesta myyntiverotukseen siirtymisen kielteiset seuraukset on kyettävä arvioimaan uudelleen. Eduskunnan käsittelyssä jouduttiin korjaamaan mm. havupuun taimien pituusluokitusta turvataksemme havupuiden tuotannon, jonka varaan teollisuuskin laskee. Tarvitaan pikaisesti perikuntien metsäomistuksen ja muun omistusta pirstovan tilanteen korjaavia säännöksiä Ruotsin lailla.

Metsäteollisuuden kilpailukyvyn turvaamiseksi on varmistettava teollisuuden edullinen energiansaanti.

Pitkien etäisyyksien ja kalliiden kuljetuskustannusten kilpailuhaitat on myös kompensoitava kilpailijamaiden tasolle. Ei voida hyväksyä, että VR siirtää Venäjän transiton vähenemisestä aiheutuvia kustannuspaineita itä-suomalaisen metsäteollisuuden maksettavaksi.

Keskeisen metsäteollisuuden integraattien kehityksen sata vuotta sitten käynnistyneiden rataosien henkilöliikenteen lopettaminen uhkaa myös tavaraliikenteen kilpailukykyä ja alueen saavutettavuutta. Ei raideinfraa kunnosteta ja sähköistetä ilman sekä tavara- ja henkilöliikennettä. Ideologisilla kilpailupyrkimyksillä tehdään arvaamatonta vahinkoa. Tämä koskee kansainvälisten vientiyritysten syöttöyhteyksiä myös lentoliikenteessä.

Myönteistä metsänhoidollisten ja puuraaka-aineiden logistisen ketjun kannalta on ministeri Risikon parlamentaarisen työryhmämme yksimielisen esityksen mukainen toteutus tieverkon perusparannuksissa. Häiriötön puuhuolto edellyttää koko logistiikkaketjulta sujuvuutta ja varmuutta ympäri vuoden. Valtiovarainvaliokunta korosti viime vuonna väyläverkon kehittämistä paremmin huomioon ottaen maakunta- ja elyrajat ylittävät elinkeinoelämän kuljetusreitit. Vuonamonsalmen siltaa ja Kt 77 vauhditti valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto. Vastaava musta aukko on esim. Keski-Savossa maakuntien rajat ylittävissä lisääntyvissä Stora-Enson ja mm. Riikinvoiman jätteenpolttolaitoksen kuljetuksissa.

Metsäteollisuuden etu on myös varmistaa pitkäjänteisesti koneyrittäjien ja korjuupään edellytykset taloudellisesti kannattavaan toimintaan.

Ei pidä unohtaa myöskään kansallista vahvuutta globaalisti.

Metsäteollisuuden siirtyminen uusille markkina-alueille ei voi tapahtua kriitikittömästi ihmisoikeus- ja ympäristöririkoksilta silmänsä sulkien. Ne voivat olla myös asioita, joista suomalainen yhteiskunta tavalla tai toisella joskus vastaa.

Suomen ja Itä-Suomen on panostettava teknologiseen edelläkävijyyteen, nouseviin teknologioihin. Me pystymme kääntämään näivettymisen nousuksi!